

CARTA DEL PAISATGE DE L'ALT EMPORDÀ

INFORME TÈCNIC SEGUIMENT CARTA DEL PAISATGE

Àrea de medi ambient

Març 2021

ANTECEDENTS

La carta del paisatge de l'Alt Empordà es va aprovar per Ple del Consell el 22 de novembre de 2011 i contemplava una sèrie d'accions que diverses administracions i entitats del territori es comprometien a tirar endavant pel foment, protecció i promoció del paisatge de la comarca.

Aquest informe és un repàs a l'estat d'execució d'aquestes accions 10 anys després de la signatura del document i, a l'hora, una proposta de reactivació.

ACCIONS EXECUTADES

Codi 1 (CCAIE Medi Ambient): Crear una xarxa de miradors del paisatge pel conjunt de la comarca.

Codi 3 (CCAIE Turisme): Desenvolupar una xarxa de rutes turístiques que connectin els paisatges del litoral amb els de l'interior i que fomenti els seus valors.

Codi 6 (Ajuntament de Vilajuïga): Recuperar i millorar el paisatge de l'entorn del camí de Sant Jaume i del camí dels Dòlmens al seu pas pel terme de Vilajuïga.

- **Nota:** Manteniment i senyalització portada a terme durant els darrers anys d'acord amb el Parc Natural de Cap de Creus. El 2020 no s'ha fet manteniment.

Codi 10 (Ajuntament de Vilamaniscle): Incorporar a la xarxa comarcal de miradors del paisatge un nou mirador dins el terme municipal de Vilamaniscle i completar aquesta proposta amb un conjunt d'itineraris pel terme municipal.

Codi 15 (CCAIE Medi Ambient): Promoure la creació de materials didàctics no formals per difondre el coneixement de la diversitat dels paisatges de l'Alt Empordà i els seus valors entre la població en general.

Codi 25 (CCAE Turisme): Incorporar el concepte «paisatge» a la marca turística Alt Empordà.

- **Nota:** Fet a partir de la campanya «Jo em planto a l'Empordà»

Codi 34 (Diputació Girona): Garantir la connectivitat paisatgística al voltant del corredor d'infraestructures format per l'AP7, l'A2 i el TAV.

- **Nota:** Pòster presentat a un congrés internacional i estudi del CILMA.

ACCIONS A MIG EXECUTAR

Codi 17 (PN Aiguamolls, PN Cap de creus, PNIN Albera): Organitzar camps de treball anuals per millorar els paisatges dels espais naturals de la comarca.

- **Nota:** Cap de Creus rep camps de treball cada any, però no els proposa el parc. I tampoc ha fet cap proposta conjunta amb la resta de parcs. Sembla que fa anys IAEDEN feia algun projecte que unia els tres parcs. El PN Aiguamolls no ha fet res.

Codi 20 (PN Aiguamolls, PN Cap de creus): Crear un programa d'educació ambiental per promoure el respecte i els valors dels paisatges dels Parcs Naturals del Cap de Creus i dels Aiguamolls de l'Empordà.

- **Nota:** Cap de Creus ho ha fet de manera unilateral. El PN Aiguamolls no ho ha fet.

Codi 22 (Oficina comarcal DARP): Elaborar un programa de foment de l'agricultura ecològica.

- **Nota:** No s'ha fet directament, però s'han fet bastantes campanyes al llarg dels darrers anys. Però no hi ha una estratègia concreta.

Codi 23 (Oficina comarcal DARP): Promoure el consum de proximitat com a estratègia de foment del conreu i la comercialització de productes agraris autòctons.

- **Nota:** No s'ha fet directament, però s'han fet bastantes campanyes al llarg dels darrers anys des dels serveis centrals.

Codi 27 (CCAE Medi Ambient): Elaborar un programa de minimització de l'impacte de les àrees de recollida de residus en els nuclis de població i ens els espais rurals.

- **Nota:** Principalment amb mampares de fusta. Depèn de cada ajuntament. En alguns municipis com Sant Llorenç estan soterrats. Les pantalles de fusta no funcionen, es dipositen les escombraries a dins i fora dels contenidors. S'han canviat els contenidors a tipus easy per tal que quedin homogenis i ben posats.

Codi 29 (Oficina comarcal DARP, FAE i AJEAE): Crear una panera de productes alimentaris de l'Alt Empordà amb un llibret descriptiu de les característiques de cada producte i del paisatge relacionat.

- **Nota:** No s'ha fet directament, però la Diputació ha fet quelcom semblant per tot Girona (Girona Excel·lent) que també inclou productes de l'Alt Empordà.

Codi 37 (CCAE Medi Ambient): Mantenir i recuperar els paisatges amb elements de pedra seca.

- **Nota:** L'inventari està fet a wiki-pedra, que està lligada a l'App pedra-seca. CCAE Cultura reclama que ells estan treballant molt el tema.

Codi 48 (CCAE Medi Ambient): Fer el seguiment i l'avaluació del nivell d'implantació de la carta de paisatge i la qualitat de l'estat actual del paisatge de la comarca.

- **Nota:** Aquest informe és el seguiment i avaluació de la implantació de la carta. Manca desenvolupar-lo i avaluar l'estat actual del paisatge.

ACCIONS PENDENTS

Codi 2 (CCAE Joventut): Crear i mantenir una xarxa de camins pel conjunt de la comarca per la interpretació del paisatge.

Codi 4 (CCAE Cultura): Crear i divulgar rutes literàries lligades als paisatges de l'Alt Empordà.

Codi 5 (CCAE Joventut): Dotar d'infraestructures d'interpretació del paisatge a la xarxa de carrils bici als voltants dels principals cursos fluvials de la comarca.

Codi 7 (Ajuntament de Pedret i Marzà): Mantenir els camins i corriols del terme municipal de Pedret i Marzà per a la interpretació del paisatge.

- **Nota:** Fa anys es va fer una plantació i adequació d'una zona al camí de Roses, en el seu inici des del camí del canal, que va consistir en la plantació d'una renglera d'arbres de diferents tipus al marge del camí, i la col·locació de rètols i bancs de fusta. Malauradament, l'estat en què ara es troba requerirà d'una altra acció de manteniment i d'una inversió que fins al moment no està prevista.

Codi 8 (Consorti Salines-Bassegoda): Difondre els valors del paisatge dins l'actual oferta d'itineraris de descoberta dels massissos de les Salines-Bassegoda.

Codi 11 (Ajuntament de Sant Climent Sescebes): Dissenyar una xarxa d'itineraris saludables dins el terme municipal de Sant Climent Sescebes.

- **Nota:** Hi ha una sèrie de rutes per caminar i en bicicleta per veure dòlmens fetes a iniciativa privada. L'ajuntament té intenció d'ampliar-ho a la resta del poble.

Codi 12 (CCAE Joventut): Promoure la creació de materials didàctics per difondre el coneixement de la diversitat dels paisatges de l'Alt Empordà i els seus valors entre la població escolar.

Codi 13 (DG Arquitectura i Paisatge): Promoure l'aplicació del projecte educatiu «Ciutat, territori i paisatge» als IES de la comarca.

Codi 14 (CCAE Joventut): Elaborar un crèdit de síntesi sobre els paisatges de la comarca.

Codi 16 (Centre Recursos Pedagògics i CCAE Medi Ambient): Programar un cicle de conferències anual per difondre el coneixement de la varietat i els valors dels paisatges de la comarca.

- **Nota:** es va fer una jornada per mestres amb excursions per ensenyar paisatge i miradors.

Codi 18 (CCAE Medi Ambient): Crear una guia sobre els paisatges silenciosos de l'Alt Empordà.

Codi 19 (FAE i CCAE Turisme): Fer promoció entre els treballadors de les empreses i les seves famílies dels paisatges de la comarca.

Codi 21 (PN Aiguamolls): Organitzar un concurs anual de dibuix i pintura juvenil sobre els paisatges del PN dels Aiguamolls de l'Empordà.

Codi 24 (O.C. DARP): Promoure la protecció dels paisatges vitivinícoles, de l'olivera i els de la fruita dolça de la comarca.

Codi 26 (O.C. DARP): Promoure la creació del parc agrari de l'Alt Empordà.

Codi 28 (CCAE Turisme): Dissenyar un calendari sobre els paisatges de l'Alt Empordà per distribuir-lo entre les empreses de la comarca.

- **Nota:** No tenen pressupost per fer-ho, però pensen que pot ser una bona idea.

Codi 30 (PN Aiguamolls i AAVV Palau-Saverdera): Desenvolupar una fira artística sobre el paisatge de la comarca en el marc de la fira del paisatge de Palau-Saverdera.

Codi 31 (Ajuntament Figueres): Promoure l'elaboració i inclusió de criteris paisatgístics per incorporar en el planejament urbanístic municipal amb indicacions del tractament i la millora dels espais urbans i rurals.

- **Nota:** S'està revisant el Pla General que inclourà temes de paisatge.

Codi 32 (Ajuntament Figueres, Vilamaniscle i CCAE Medi Ambient): Promoure l'elaboració i adopció de criteris paisatgístics específics sobre espais crítics: entrades dels nuclis de població, façanes urbanes i sectors d'activitat econòmica.

- **Nota:** CCAE Medi Ambient ha encarregat enguany un projecte pilot que avaluarà totes les àrees periurbanes.

Codi 33 (CCAEE Medi Ambient): Redactar un catàleg de bones pràctiques paisatgístiques pels establiments turístics.

Codi 35 (CCAEE Medi Ambient): Desenvolupar unes jornades tècniques dirigides als tècnics municipals i altres professionals interessats sobre criteris, accions i projectes de millora paisatgística dels paisatges municipals.

- **Nota:** Es va fer només de jardineria.

Codi 36 (CCAEE Medi Ambient): Identificar, delimitar i eliminar tots els punts d'abocaments incontrolats de la comarca.

- **Nota:** Cada ajuntament enviava els punts a l'agència de residus quan treia una convocatòria d'ajuts i aquest ho netejava. Ara fa temps que no es subvenciona. El CCAEE Medi Ambient va fer una proposta per prevenir abocaments incontrolats que passava per un servei de controlar les obres i la traçabilitat de la runa generada, però està al calaix.

Codi 38 (CCAEE Medi Ambient i O.C. DARP): Minimitzar l'impacte que provoquen les conduccions elèctriques i les línies de telefonia aèries.

Codi 39 (CCAEE Medi Ambient): Recuperar i afavorir les fileres arbrades a l'entorn dels camins, recs i partions dels camps.

Codi 40 (Ajuntament Figueres): Delimitar i crear una «anella verda» al voltant de la ciutat de Figueres.

Codi 41 (Consorti Salines-Bassegoda): Potenciar actuacions d'integració i de restauració paisatgística en l'àmbit territorial del consorci.

Codi 42 (PN Aiguamolls): Recuperar els marges arbrats de l'àmbit de les closes incloses al PN dels Aiguamolls.

Codi 43 (Ajuntament Sant Climent Sescebes): Recuperar el paisatge fluvial del riu Anyet al seu pas per Sant Climent Sescebes.

- **Nota:** Problemes amb l'ACA. Cada any organitzen petites neteges de la riera amb el jovent.

Codi 44 (CCAE Medi Ambient): Promoure el manteniment en bon estat les edificacions situades en sòl no urbanitzable per part dels propietaris.

- **Nota:** Serveis tècnics va fer un catàleg de masies.

Codi 45 (CCAE Medi Ambient i Bombers): Redactar un Pla de Prevenció d'Incendis comarcal.

- **Nota:** No es farà. La idea és bona però els bombers no fan això.

Codi 46 (CCAE Medi Ambient): Dinamitzar els actors del territori per assolir la implantació dels acords de la carta de paisatge.

Codi 49 (CCAE Medi Ambient): Habilitar una seu per a l'Oficina comarcal del paisatge, vinculada al Consell Comarcal i dotar-la dels mitjans tècnics, econòmics i materials necessaris.

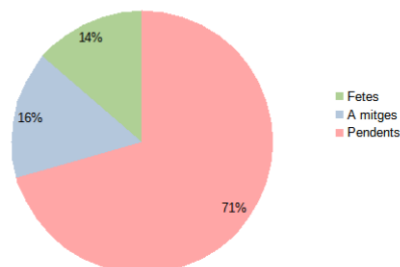
Codi 50 (IAEDEN): Cartografiar els paisatges amenaçats de l'Alt Empordà.

Codi 51 (CCAE Medi Ambient): Debatre l'estat actual i l'evolució dels paisatges de l'Alt Empordà.

CONCLUSIÓ I PROPOSTA

Després de 10 anys, la gran majoria de compromisos no s'han portat a terme o s'han portat a terme només en part. En alguns casos, fins i tot han desaparegut algunes entitats que els havien de promoure o han desaparegut les activitats directament relacionades.

Estat de les accions compromeses (2011-2021)

Bloc	Acord	Total accions	Fetes	A mitges	Pendents
1	Crear una infraestructura territorial formada per una xarxa de camins i miradors per afavorir el coneixement, la interpretació i gaudi del paisatge	11	4	0	7
2	Dissenyar i aplicar un programa d'educació i sensibilització en paisatge	10	1	2	7
3	Potenciar els valors del paisatge com a factors de desenvolupament econòmic harmònic competitiu	9	1	4	4
4	Promoure l'adopció de criteris paisatgístics en els instruments de planejament i la pràctica urbanística municipal com a estratègia de millora de la qualitat de vida	5	1	0	4
5	Impulsar projectes exemplars d'ordenació, restauració i millora paisatgística	10	0	1	9
6	Crear l'oficina comarcal del paisatge de l'Alt Empordà com a instrument per a la implementació i el seguiment de la carta del paisatge.	6	0	1	5
TOTALS			7	8	36

Es proposa convocar de nou a totes les institucions i entitats de la comarca relacionades amb el paisatge i amb la carta del paisatge, presentar aquest informe i debatre què s'ha de fer amb les accions que no s'han executat. Especialment important serà respondre a aquestes preguntes:

- S'han de portar a terme tots els compromisos que no s'han executat? N'hi ha que ja no tenen sentit? Se n'hauria d'afegir de nous?
- Estan tots els actors que en el seu dia es van comprometre disposats a tirar-ho endavant? Hi ha actors nous que s'hi vulguin afegir?
- Quins són actualment els reptes i les amenaces al paisatge de l'Alt Empordà?